

مرجع سوالات و محتوای آموزشی

ابتدایی-دوره متوسطه اول و دوم

زبان خارجه - فناوری اطلاعات

www.novinmad.ir

معنی لغت‌های مهم درس

ظرافت:	زیرکی، مهارت، خوش زمانی	رخصت:	اجازه، دستور دادن
طراوت:	تازگی، شادابی، تر و تازه بودن	غریبی:	غریب و ناآشنا بودن
سرآمد:	به پایان رسید، تمام شد	خراسان:	محل برآمد خورشید (خور+آسان)
میلاذ:	هنگام ولادت، روز تولد	خرقه:	لباس، جامه عارفان و درویشان
می‌کشان:	باده نوشان، می‌خوران	آوا:	صدا، آهنگ
بازگو کردن:	تکرار کردن سخنی	عیش:	خوشی
منجی:	نجات بخش، نجات دهنده	هشدار:	به هوش باش، آگاه باش
هزار:	بلبل، عندلیب	تف:	حرارت گرمی، روشنی، پرتو، نور

معنی ابیات شعر آشنای غریبان

چشمه‌های خروشان تو را می‌شناسند	موج‌های پریشان تو را می‌شناسند
تمام اجزای هستی، حتی چشمه‌های پر جوش و خروش و موج‌های آشفته، تو (امام رضاع) را می‌شناسند.	
پرسشِ تشنگی را تو آبی، جوابی	ریگ‌های بیابان تو را می‌شناسند
همان طور که آب در بیابان برای یک فرد تشنه حیاتی و ارزشمند است، وجود مقدس امام رضاع هم برای جویندگان حقیقت، مانند آب حیات است و اهل نظر و افراد خدانشناس همگی او را می‌شناسند.	
نام تو رخصت رویش است و طراوت	زین سبب برگ و باران، تو را می‌شناسد
نام تو اجازه رویدن و شادابی و شکوفایی است به همین علت تمام برگ‌ها، گیاهان و قطره‌های باران تو را می‌شناسند.	
هم تو گل‌های این باغ را می‌شناسی	هم تمام شهیدان تو را می‌شناسند
همان طور که تمام گل‌ها (شهیدان) با هم آشنایی دارند. (به خاطر هدف مشترک) تمام شهیدان نیز با تو آشنایند، همان گونه که تو تمام شهیدان را می‌شناسی.	
اینک ای خوب! فصل غریبی سرآمد	چون تمام غریبان تو را می‌شناسند
اکنون ای امام خوب من، زمان غریب بودن و ناآشنایی به پایان رسید، زیرا تمام انسان‌های بیگانه و غریب تو را می‌شناسند.	
کاش من هم عبور تو را دیده بودم	کوچه‌های خراسان تو را می‌شناسد
ای کاش من هم در زمان شما حضور داشتم و وجود حقیقی شما را درک می‌کردم، کوچه‌های خراسان با تو آشنا هستند.	

معنی ابیات شعر میلاد گل

میلادِ گل و بهار جان آمد	بـرخیز که عید می‌کشان آمد
زمان ولادت حضرت مهدی (عج) فرا رسیده اس. گویی بهار جان بخش از راه رسید و جانها زنده شدند. پس از جای خود بلند شو، زیرا عید عارفان و عاشقان از راه رسیده است.	

بـر جهان جهان، دوباره جان آمد

خاموش مباش زیر این جرقه

در زیر این خرقة و آیین درویشی و عرفان، ساکت و گوشیه نشین نباش؛ زیرا با آمدن میلاد حضرت مهدی دوباره روح و جان تازه‌ای در جان مردم جهان به وجود آمده است.

سلطان زمین و آسمان آمد

گلزار ز عیش، لاله باران شد

گلستان از شدت شادی و طرب پر از گل‌های لاله شده است، زیرا پادشاه زمین و آسمان از راه رسیده است.

هشدار که منجی جهان آمد

آماده امر و نهی و فرمان باش

برای اجرای دستور و فرمان امام زمان (عج) آماده باش که نجات دهنده مردم و جهان و هستی متولد شد.

خود ارزیابی

سوال ۱: چرا شاعر می گوید: «فصل غریبی سرآمد؟» زیرا شاعر، مردم ایران را عاشق امام رضا(ع) می‌داند و می‌گوید که دیگر حرم ایشان در خراسان تنها و غریب نیست و هر سال چندین میلیون نفر از همه جا به زیارت ایشان نایل می‌شوند؛ پس فصل غریبی و تنهایی به پایان رسیده است.

سوال ۲: در شعر دوم، برای میلاد امام زمان (عج) چه توصیف‌هایی به کار رفته است؟

میلاد گل، بهار جان، عید می‌کشان، لاله باران شدن گلزار از عیش، آمدن سلطان زمین و آسمان، آمدن منجی جهان

سوال ۳: رهبران جامعه اسلامی، چه نقشی در هدایت مردم دارند؟

راهنمایی و هدایت مردم و بیدار کردن دل آنان، اتحاد ملی و انسجام اسلامی و...

سوال ۴: چگونه می‌توان به شناخت اولیای خدا دست یافت؟ با تفکر و تعقل در سیره و روش زندگی آنها و تدبر در سخنان حکمت آمیزشان.

گفت و گو

سوال ۱: درباره زندگی و فضایل امام رضا (ع) گفت‌وگو کنید. امام رضا(ع) فرزند امام موسی کاظم(ع) روز پنجشنبه یازدهم ذی القعدة سال ۱۴۸ هجری، شانزده روز پس از شهادت جد بزرگوارش، امام صادق(ع) در مدینه چشم به جهان گشود. نام مبارکش را علی گذاشتند. کنیه‌اش ابوالحسن و القابش رضا، صابر، رضی و وفی بود که مشهورترین آنها «رضا» است. پدر ایشان، موسی بن جعفر(ع) و مادرش کنیزی به نام «نجمه» بود که «تکتم»، «سمانه» و «ام البنین» نیز خوانده می‌شد. نجمه، کنیز «حیمده» مادر امام موسی کاظم(ع) بود و چون در عقل و دین داری مرتبه‌ای والا و در اخلاق و رفتار بر دیگر زنان برتری داشت، او را به پسرش امام کاظم(ع) بخشید.

امام رضا(ع)، پس از شهادت پدر بزرگوارش امام کاظم(ع) عهده دار مقام امامت شد.

سوال ۲: با مراجعه به دیوان «حافظ»، غزلی بیابید و درباره نوع ردیف آن بحث کنید.

وزو به عاشق بیدل خبر دریغ مدار

صبا ز منزل جانان گذر دریغ مدار

نسیم وصل ز مرغ سحر دریغ مدار

به شکر آنکه شکفتی به کام بخت ای گل

کنون که ماه تمامی نظر دریغ مدار

حریف عشق تو بودم چو ماه نو بودی

ز اهل معرفت این مختصر دریغ مدار

جهان و هر چه در و هست سهل و مختصر است

سخن بگوی و ز طوطی شکر دریغ مدار

کنون که چشمه‌ی قند است لعل نوشینت

مکــارم تــو به آفاق می برد شاعر
 چو ذکر خیر طلب می کنی سخن این است
 غبار غم برود حال خوش شود حافظ
 از و وظیفه و زاد سفر دریغ مدار
 که در بهای سخن، سیم و زر دریغ مدار
 تو آب دیده ازین رهگذر دریغ مدار

ردیف این غزل «دریغ مدار» است. ترکیب واژه‌ها در کنار هم، علاوه بر زیبایی ظاهری و ایجاد آرایه ادبی، معنی و مفهوم بیت‌ها را نیز کامل کرده است. این ترکیب، یک ترکیب فعلی است. در زبان فارسی معمولاً فعل‌ها در انتهای جمله قرار می‌گیرند و حافظ به طرز استادانه‌ای این کار را در این غزل انجام داده است که فعل دریغ مدار، ردیف باشد و در پایان بیت‌ها قرار گیرد.

نوشتن

سوال ۱: هم خانواده واژه‌های «ترخیص، غربت، معابر، ولادت، اعیاد، معیشت، تسلط و نجات» را از متن درس بیابید و بنویسید. ترخیص ← رخصت - غربت ← غریب - معابر ← عبور - ولادت ← میلاد - اعیاد ← عید - معیشت ← عیش تسلط ← سلطان، مسلط - نجات ← منجی

سوال ۲: در بیت‌های زیر، قافیه‌ها را مشخص کنید و نوع ردیف آنها را بنویسید.

هی بیبا با من، بران این خرس را
 خرس و هم جنس: قافیه - را، ردیف - نوع ردیف: حرف
 شد نفَسِ آن دو سه هم سال او
 هم سال و حال: قافیه، او، ردیف - نوع ردیف: ضمیر
 خرس را مگزین، مهَل همجنس را
 تنگ‌تر از حادثه‌ی حال او

سوال ۳: ارتباط معنایی بیت زیر را با درس پیدا کنید و بنویسید.

آب زنید راه را هین که نگار می‌رسد
 مژده دهید باغ را بوی بهار می‌رسد
 هر دو به ظهور امام زمان (عج) و آمدن منجی عالم بشریت اشاره دارند.

سوال ۴: جدول زیر را کامل کنید.

- ۱) دروازه آن در روان خوانی فصل پنجم آمده است. (آسمان)
- ۲) یکی از پیشوندها (با)
- ۳) مشق میان تهی (مق)
- ۴) نشانه مفعول (را)
- ۵) بخشی از نام فصل پنجم کتاب های فارسی (انقلاب اسلامی)
- ۶) اگر برعکس بخوانید، کتابتان با آن آغاز می شود. (شیاتس)
- ۷) مخالف آشنایی (دشمنی)
- ۸) دوستان (یاران)
- ۹) جهت (سو)
- ۱۰) نام یکی از سوره‌های قرآن که از آن به نام «قلب قرآن» یاد شده است. (یس)
- ۱۱) یکی از ضمایر (او)
- ۱۲) گوش کن جانا که از جان دوست تر دارند / جوانان سعادت‌مند، پند پیر دانا را (نصیحت)